

4K MODELIS

Informacija mentoriams

ŠVIETIMO,
MOKSLO
IR SPORTO
MINISTERIJA

Kurk
Lietuvai

Kas yra 4K modelis?

4K modelis yra paremtas mokinio savarankišku bei prasmingu dalyvavimu savišvietos ir neformaliose veiklose. Modelio tikslas – ugdyti mokinių įgūdžius savarankiškai kelti tikslus, įsivertinti savo progresą bei reflektuoti apie asmeninę mokymosi prasmę. Modelis sudarys sąlygas skleisti visapusiškai mokinio asmenybės brandai ir individualumui įvairiose veiklose, tokiose kaip neformalusis ugdymas, savišvieta, asmeninių projektų įgyvendinimas, savanorystė ir pan. Mokinys kels sau aktualius tikslus, kurių norėtų pasiekti pasirinktose veiklose. Mokykloje vaikams padės 4K koordinatorius – jis / ji padės surasti jiems įdomias veiklas keturiose 4K modelio srityse, kelti asmeninius tikslus bei reflektuoti apie savo pažangą.

Kodėl 4K modelis yra svarbus mokiniams?

Dažnai mokiniai lanko būrelius ar užklasines veiklas „iš inercijos“ – pastūmėjo tėvai, ten eina draugai. Tačiau ugdant ne tik gerus mokinius, bet ir ateities iššūkiams pasiruošusius piliečius yra svarbu leisti jiems patiems atrasti prasmę skirtingose veiklose, kelti asmeninius tikslus, jų siekti ir permąstyti, kas pavyko, o ką buvo galima atlikti geriau. Šis įgūdis kartu su refleksija padeda mokiniams „mokyti“, įsivertinti savo pažangą ne pagal kitų rezultatus, bet konkuruojant su pačiu savimi, nuolat tobulėjant ir siekiant būti geresniam kasdien.

Kodėl reikia Jūsų įsitraukimo?

Į Jūsų būrelį ateinantys mokiniai jau gali būti išsikėlę asmeninį tobulėjimo tikslą, susijusį su Jūsų organizuojama veikla, pavyzdžiui, lankydamas plaukimo būrelį, mokinys gali norėti išmokti taisyklingai plaukti 4-iais skirtingais stiliais. Mokiniui būtų labai naudinga, jei Jūs, kaip atitinkamos srities ugdytojas, padėtumėte jam siekti šio išsikelto tikslo.

Kai kurie mokiniai atėję pas Jus gali nežinoti, kokie tikslai jiems yra realiai pasiekiami. Pavyzdžiui, pirmą kartą atėjęs į robotikos būrelį mokinys neturėtų išsikelti tikslo užprogramuoti bėgiojantį robotą. Būtų labai naudinga, jei Jūs padėtumėte mokiniams išsikelti adekvačius ir pasiekiamus tikslus bei pasirinkti atitinkamą 4K modelio sritį, kurioje mokinys sieks tikslo. Šiuo modeliu siekiama sudaryti sąlygas kiekvienam mokiniui tobulėti savo tempu, pagal savo galimybes.

Vienas iš esminių pokyčių, kurį atneša 4K modelis, yra refleksijos kultūra, kuri padeda mokiniams geriau pažinti save, įsivertinti, ar jų pastangos yra tikslingos, bei peržvelgti savo strategiją tam tikru klausimu. Jūs taip pat galite organizuoti refleksijos sesijas vesdami savo veiklą. Jos galėtų būti trumpos, pavyzdžiui, po kiekvieno užsiėmimo paprašyti kiekvieno mokinio įvardinti, kas pavyko gerai, ką galėtų patobulinti ir daryti kitaip ir kaip to reikėtų siekti kitoje treniruotėje. Refleksija padėtų vaikams įsivertinti savo pastangas, labiau įsijausti į Jūsų kuruojamą veiklą, gerėtų rezultatai.

Modelio veiklos planuojamos keturiose 4K modelio srityse:

Aš kuriu: šios srities veikla pagrįsta naujovių, originalumo raiška. Tai naujų idėjų kėlimas ir įgyvendinimas, skatinimas mąstyti savarankiškai, nestereotipiškai, orientuotis nestandartinėse situacijose, tyrinėti aplinką ir spręsti problemas, susijusias su kultūra, technologijomis ar kitose visuomenės gyvenimo srityse;

Aš keičiu (-iuosi): asmenine iniciatyva ir atsakomybe pagrįstas savarankiškas dalyvavimas saviugdosa ar kitose veiklose siekiant teigiamų pokyčių savyje ar savo aplinkoje; įsitraukimas ir kitų įtraukimas į tam tikrą veiklą, motyvavimas veikti siekiant asmeninio tobulėjimo ar sprendžiant mokyklos ir vietos bendruomenės problemas; gebėjimas identifikuoti pokyčius savyje bei vietos bendruomenėje ir telkti kitus mokinius, bendruomenę prasmingoms socialinėms, pilietinėms veikloms;

Aš su kitais: šios srities veikla pagrįsta bendradarbiavimo įgūdžių ugdymu(si). Tai socialinių ryšių ir tinklų kūrimu pagrįsta veikla, siekiant plėsti socialinį sąmoningumą, mokytis geriau pažinti kitus, ugdyti bendravimo (tarpasmeninių santykių) įgūdžius, drauge siekiant asmeninio ugdymosi tikslų. Siektina, kad mokiniai ugdytųsi gebėjimą viešai išsakyti, argumentuoti savo nuomonę ir siūlymus, ieškotų efektyviausių interesų konfliktų sprendimo būdų, gebėtų atlikti įvairius socialinius vaidmenis, atliekant užduotis grupėje, besiremdami demokratinio bendrabūvio principais;

Aš kitiems: šios srities veikla pagrįsta visuomenei naudinga veikla, kuri orientuota į atsakingą, asmenine iniciatyva pagrįstą mokyklai, bendruomenei, šaliai naudingą veiklą. Tai gali būti savanorystė, pilietinis dalyvavimas priimant ir įgyvendinant sprendimus mokyklos, vietos bendruomenės, savivaldos ar aukštesniu lygmeniu. Skatintinas mokinių savanoriškas dalyvavimas organizacijose, teikiančiose pagalbą žmonėms, gyvūnams, puoselėjant ir kuriant savo gyvenamąją aplinką, ar veiklos kitose savanoriškose, jaunimo organizacijose.